

«ЛЮДЗІ ЧАКАЮЦЬ»

АГУЛЬНАЕ РАШЭННЕ

Увогуле, у зоне адказнасці Жанны Мікалаеўны — населеныя пункты пяці раёнаў Гомельшчыны: Хойніцкага, Брагінскага, Нараўлянскага, Лоеўскага і 15 сельсаветаў Рэчыцкага. У цэлым у выбарчай акрузе дэпутата Палаты прадстаўнікоў пражывае каля 58 тысяч чалавек. Свой насычаны працоўны графік Жанна Мікалаеўна выбудоўвае такім чынам, каб раз на два месяцы абавязкова ахапіць работай населеныя пункты кожнага раёна.

Абавязковым радком у раскладзе дэпутата заўсёды стаяць асабістыя прыёмы грамадзян, прамыя тэлефонныя лініі, выязныя сустрэчы.

— Значная частка пытанняў, з якімі звяртаюцца людзі, звязана з праблемамі добраўпарадкавання, датычыцца сферы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, — расказвае яна. — Але адзначу, што апошнім часам 25—30 % пытанняў, якія паступаюць да мяне ад выбарчыкаў, датычацца законапраектаў, інфармацыйнай, юрыдычнай дапамогі. Часта людзі не ведаюць, да якіх органаў улады ці ў якую дзяржуставу варт звярнуцца, каб вырашыць сваё праблемнае пытанне.

Гэтым разам падчас правядзення прыёму грамадзян і прамой тэлефоннай лініі ў Хойніках да парламентарыя зноў паступілі самыя розныя просьбы аб дапамозе. Так, пажылая пара з райцэнтра чакае рамонт літара вуліч-

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На асабістым прыёме грамадзян дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Жанна ЧАРНЯўСКАЯ і намеснік старшыні Хойніцкага райвыканкама Анатоль ГУРА.

нага асвятлення каля іх дома. З аграгарадка Вялікі Бор паступіў зварот па падтапленні падвала ў шматкватэрным доме. Як высветлілася, сеткі каналізацыі ў доме патрабуюць рамонт, матэрыялы для яго ўжо закуплены і прывезены, але работы камунальнікі на момант звароту не пачыналі. Цяпер жыхары дома якраз купляюць на зіму сезонную агародніну, спускаюць прыпасы ў падвал, таму, зразумела, хваляюцца, ці не наробяць бяды зношаныя трубы.

Таксама на асабісты прыём да парламентарыя паступіў зварот аб добраўпарадкаванні ў райцэнтры паніжаных бардзюраў для з'ездаў вельасіпедыстаў. Гэта неабходная ўмова ў тым ліку безбар'ернага асяроддзя. Агучаная праблема, як пераканала дэпутат, будзе абавязкова прапрацавана з райвыканкамам і раённай камунальнай арганізацыяй.

— Аператыўна знаходзіць агульны рашэнні падчас зваротаў грамадзян дапамагае тое, што на прыём і прамую тэлефонную лінію абавязкова запрашаю намесніка старшыні райвыканкама, спецыялі-

таў адказных службаў. Мы адразу абгаворваем, колькі часу трэба для вырашэння таго ці іншага пытання, — адзначае Жанна Чарняўская.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

Дарэчы, пакуль парламентарый вядзе прыём, на тэлефон атрымлівае паведамленні аб становачым вырашэнні зваротаў, узятых на кантроль раней.

— Звярнулася жыхарка раёна — інвалід першай групы. Жанчына па стане здароўя з цяжкасцю перамяшчаецца нават па доме. Папрасіла дапамагчы з афармленнем для яе сядзелкі. Вядома, па законе чалавек, які будзе аказваць паслугі па надомным доглядзе, павінен прайсці пэўную працэдур, у тым ліку сабраць пералік дакументаў, — тлумачыць Жанна Мікалаеўна.

Дэпутат звязалася са структурамі Хойніцкай цэнтральнай райбальніцы, тэрытарыяльным цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, упраўленнем па працы, занятасці і сацыяльнай абароне райвыканкама. Калі ўзнялі ўсе дакументы, высветлілі, што

заяўніца па яе захворванні мае права на догляд сядзелкі. Цяпер пытанне цалкам урэгулявана, і парламентарый якраз аб гэтым атрымала паведамленне на мабільны. Увогуле, зазначае Жанна Мікалаеўна, для яе вельмі важная абавязковая зваротная сувязь па кожным звароце ад людзей, якія да яе паступаюць.

Падчас работы ў раёне дэпутат Палаты прадстаўнікоў абавязкова трымае на кантролі і звароты, якія па тых ці іншых прычынах пакуль не ўдалося вырашыць канчаткова.

— Цяпер прапрацавала пытанне, якое трымаю на кантролі. Так, сям'я з Хойніцкага раёна хоча выкупіць дом, які па судзе прызнаны пустым. Перад выстаўленнем будынка на аўкцыён ідзе працэс яго дзяржаўнай ацэнкі. Але заяўнікі хваляюцца, каб працэс не зацягнуўся. Яшчэ раз абмеркавалі гэтае пытанне са спецыялістамі і запэўнілі сям'ю, што на працягу двух тыдняў павінна быць прынята рашэнне аб ацэнцы дома, і тады нерухомасць будзе выстаўлена на аўкцыён. Дарэчы, ёсць дамоўленасць, што, нават калі кошт дома будзе перавышаць суму, якую гэтыя людзі змогуць унесці, райвыканкам гатовы даць ім растэрміноўку плацяжу, — звяртае ўвагу Жанна Чарняўская.

Між тым дэпутат разам з раённымі ўладамі з выездам на месца адпрацоўвае звароты, якія доўгі час не вырашаліся. Так, на дрэнны стан дарог скардзіліся жыхары вуліц Чапаева і Камарова ў Хойніках. Першая была шмат гадоў таму заасфальтавана,

але пакрыццё прыйшло ў непрыдатнасць. Грунтавую ж вуліцу Камарова моцна разбілі. Цяпер на ёй правялі належную падсыпку.

ВЫКАНАЦЬ ПЕРАДВЫБАРНЫЯ АБЯЦАННІ

Чакалі асабістай сустрэчы з парламентарыем гэтым разам і жыхары Паселіцкага сельсавета. Пасля аварыі на ЧАЭС мясцовыя населеныя пункты не былі газіфікаваны. Паступала шмат зваротаў ад людзей, праводзіліся сустрэчы з жыхарамі, у якіх у тым ліку прымала ўдзел парламентарый. Работы па газіфікацыі вёсак пачаліся яшчэ ў 2021 годзе. Сумеснымі намаганнямі ўдалося гэта пытанне зрушыць з месца.

— У сельсаветах сустракаюся з людзьмі не толькі на сельскіх сходах — праводжу сустрэчы з калектывамі мясцовых прадпрыемстваў і арганізацый, дэпутатамі, раблё маніторынг цэн на тавары і лекі. Увогуле, пастаянна застаюся на сувязі з усімі сваямі раёнамі. Для вырашэння складаных пытанняў фармулюю дэпутацкі запыт: зварот у тое ці іншае міністэрства ці ведамства па тлумачэнне хваляючага пытання, — адзначае суразмоўніца.

Між тым у графік работы парламентарыя ў Хойніках цяпер было ўключана наведванне і вядомага на Гомельшчыне прадпрыемства, якое вырабляе спецадзенне для работы пры самых высокіх тэмпературах, — таварыства з абмежаванай адказнасцю «Спецславія».

— Калі балатавалася ў дэпутаты, у сваёй выбарчай праграме абазначыла садазейнічанне развіццю малога і сярэдняга бізнесу раёнаў. Ініцыятывамі і праектамі займалася яшчэ да абрання, таму мне было вельмі важна і цікава працягваць гэту тэму. Улічваючы, што ў Саюзнай дзяржаве Беларусі і Расіі працавана 28 саюзных праграм, эканомікі нашых краін вельмі актыўна збліжаюцца, у мінулым годзе я ініцыявала прыезд дэлегацыі прадстаўнікоў бізнесу з расійскіх рэгіёнаў у пяць раёнаў сваёй выбарчай акругі. Хацелася паказаць, які ёсць патэнцыял у нашых прадпрыемстваў, — звяртае ўвагу Жанна Мікалаеўна.

Пасля наведвання Хойніцкага раёна прадстаўнікі расійскага бізнесу прапанавалі прадпрыемству «Спецславія» заключыць новыя вялікія кантракты, у тым ліку на выраб экіпіроўкі для службаў МНС, а таксама Узброеных Сіл.

— Для мяне было важна пабачыць на свае вочы, як працуюць людзі на прадпрыемстве, як цяпер развіваецца вытворчасць, — падзяліліся дэпутат. — Прадпрыемства ўзяло ў арэнду новае памяшканне, укараняе і свае новыя напрацоўкі. Вельмі важна і тое, што работнікі адчуваюць падтрымку кіраўніцтва: адкрываюцца новыя працоўныя месцы. З пачатку года дадаткова працаўладкавалі 40 чалавек і яшчэ дзесяць — да канца года. У выніку будзе забяспечана на работай 100 чалавек, што вельмі важна для раёна.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

Скарбонка дабрабыту

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Калі вы здымаеце грошы датэрмінова, то працэнты налічваюцца і выплачваюцца за фактычны час захоўвання сродкаў па стаўцы, ніжэйшай за асноўную. Цяпер умовы датэрміновага скасавання вельмі жорсткія. Бываюць выпадкі, калі ваш дэпазіт на пяць месяцаў, а грошы вы забралі ўжо праз месяц. У гэтым выпадку вам налічаць усяго ад 0,1 да 1 працэнта даходу.

Безадзыйныя ўклады, наадварот, чакаюць свайго часу. Вы ўносіце грошы на дэпазіт і забіраеце іх толькі пасля заканчэння таго тэрміну, які ўказаны ў дагаворы. Сітуацыі бываюць розныя, і ў форс-мажорных абставінах банк можа пайсці вам насустрач і датэрмінова вярнуць грошы, але для гэтага патрэбныя важкія падставы. Стаўкі па безадзыйных дэпазітах заўсёды прывабныя і вышэйшыя.

ЯКІЯ ЁСЦЬ ВАРЫЯНТЫ?

Дастаткова жорсткія ўмовы ва ўкладу ў аднаго з банкаў «Прыбытковы плюс». Гэтым разам маецца магчымасць адкрыцця дэпазіту не пасрэдна ў аддзяленні. Уклад безадзыйны, пераменная працэнтная стаўка і выплата працэнтаў у канцы тэрміну. Тэрмін захоўвання — 13 месяцаў, а гадавая працэнтная стаўка — 12 %. Што характэрна, папаўненне ўкладу, любыя расходныя аперацыі і аўтаматычнае пераключэнне не прадугледжаны. Прышоў, паклаў грошы, потым

праз 13 месяцаў забраў. Іншага не дадзена.

Таксама 12 % гадавых даюць і іншыя несістэмныя банкі краіны. Там дэпазіты адкрываюцца на 14 месяцаў і больш, а першапачатковая сума — не менш за 500 рублёў.

Але самыя прывабныя ўмовы ў аднаго з банкаў. Там ёсць безадзыйны ўклад, з тэрмінам размяшчэння грошай ад 13 да 37 месяцаў. Працэнтную стаўку абяцаюць ад 12,5 % да 12,9 % гадавых. У дадзеным банку абяцаюць фіксаваную стаўку, штомесячную выплату працэнтаў і зняцце капіталізаваных працэнтаў.

Сярэднявыгадны, а галоўнае, бяспечны адзін з укладаў, які афармляецца дыстанцыйна, не наведваючы банка. Самыя максімальныя працэнтныя стаўкі на 2 і 3 гады — 11,3 % гадавых. Працэнтная стаўка з'яўляецца фіксаванай толькі першыя 3 месяцы, з чацвёртага месяца аўтаматычна пераводзіцца ў разрад зменных. Так, гэта гнуткая стаўка, але змяняецца яна не па жаданні банкаўскіх работнікаў. Дарэчы, потым гэтая стаўка можа нават павялічвацца.

ВАЛЮТА І АБЛІГАЦЫІ

Працэнты па валютным укладзе невялікія — максімум 1,1 % гадавых. Сярэдняя стаўка па доўгатэрміновым укладах складае ад 0,4 % да 1 %.

Што датычыцца падаткаў, то з рублём мы маем паслабленне. Падаходны падатак (13 %) будзе ўтрымлівацца з даходаў, атрыманых у беларускіх рублях, тэрмінам

менш за адзін год. Паляжалі вашы кроўныя рублі на рахунках год і адзін дзень — усё, ніякіх падаткаў з працэнтаў плаціць не трэба. А з замежнай валютай усё складаней. Падатак прыйдзецца плаціць абавязкова, калі такія грошы праляжалі ў банку менш за два гады.

Укладваць свае грошы ў куплю каштоўных папер рызыкне не кожны.

Цяпер у нашай краіне наладжана рэалізацыя карпаратыўных аблігацый. У адным з банкаў створана спецыяльнае прадпрыемства, якое гэтым займаецца. Прадаецца мноства аблігацый розных прадпрыемстваў і фінансавых кампаній. Гэта і добра вядомыя фірмы, і структуры, якія былі створаны нядаўна. Доларавая прыбытковасць гэтых каштоўных папер вар'іруецца ад 6 % гадавых да 9 %.

Дарэчы, не так даўно Мінфін нашай краіны запусціў у вольны продаж аблігацыі, якія намінаваны ў кітайскіх юанях. Даходнасць у іх невялікая, усяго 3,8 % гадавых. Але тут трэба ўлічваць, што курс юаня пастаянна расце. Акрамя таго, забеспячэннем гэтых аблігацый з'яўляецца рэспубліканскі бюджэт. Ёсць там аблігацыі і ў беларускіх рублях. Дык вось, максімальная стаўка даходнасці аблігацый у айчынным валюце роўная 25 % гадавых. Браць?

ЗБЕРАЖЭННІ ТРЭБА ўМЕЦЬ ЭКАНОМІЦЬ

Важнае правіла, якое мы з жонкай стараемся выконваць, — гэта паход у краму са спісам. Калі выразна вызначаеш, якія прадукты

неабходныя, менш шанцаў патраціцца на няважныя тавары.

Яшчэ невытлумачальны момант — грошы на банкаўскай картцы трацяцца хутчэй, чым наяўныя. Таму мы з жонкай пакідаем на ёй цяпер невялікія сумы. Так прасцей сачыць за сямейным бюджэтам, каб не патраціць выпадкова лішняе.

Крэдыты — гэта фінансавая залежнасць, ад якой лепш пазбавіцца. На першы погляд можа здацца, што яны ратуюць бюджэт ад непрадбачаных сітуацый або пакупак, якія неабходна здзейсніць тут і зараз. Але, калі чалавек бярэ крэдыт, ён заганае сябе ў яшчэ большае безграшоўе. Крэдыт — гэта ілюзія таго, што ёсць фінансавыя сродкі.

Падаткі плаціць трэба абавязкова. І хачу нагадаць, што ў нас у краіне ёсць падатковыя льготы і вылікі, пра якія многія проста не ведаюць, а таму і не карыстаюцца ўсімі магчымасцямі. Напрыклад, чалавек узяў крэдыт на набыццё кватэры.

У некаторых грамадзян ёсць права скарыстацца падатковым вылікам у памеры 13 % ад сумы ўнесенага грашовых сродкаў на пагашэнне крэдыту на кватэру, якія можна вярнуць, падаўшы пэўны пакет дакументаў па месцы працы. Таксама і з іншымі падатковымі льготамі, якія маюць некаторыя асобныя катэгорыі грамадзян: шматдзетныя сем'і, інваліды і іншыя. Важна ведаць пра ўсе магчымасці. Такая эканомія сродкаў дапаможа накіраваць грошы на нешта важнае.

Інвестыцыі ў здароўе — эканомія. Здавалася б, інвестыцыі і эканомія — зусім пра розныя рэчы.

Але не гэтым разам. Лекі і лячэнне каштуюць досыць дорага. Калі не клапаціцца пра сваё здароўе і самаадчуванне, то ў адзін цудоўны дзень гэта можа выліцца ў нешта сур'ёзнае. Тады на лячэнне сыдуць вялікія грошы, а магчымасці зарабіць проста не будзе. У дадзенай сітуацыі інвестыцыі ва ўласнае здароўе дапамогуць сэканоміць будучыя сродкі.

І яшчэ. Не рабіце пакупкі ў дзень зарплат. На думку многіх псіхалагаў, менавіта ў гэты перыяд грошы трацяцца хутка і лёгка, бо здаецца, што іх досыць шмат. Многія чакаюць дня, калі прыйдзе заробак, і толькі тады ідуць па пакупкі. А варт было б іх рабіць па меры неабходнасці. Такім чынам вы не купіце непатрэбныя рэчы. У канцы месяца многія застаюцца з невялікай колькасцю грошай і зноў пачынаюць чакаць запаветнага дня, калі фінансы паступяць на картку.

Часцяком буйныя пакупкі патрабуюць вялікай колькасці грашовых сродкаў, якія не заўсёды ёсць у адкладзенай суме. Такія пакупкі варты планавання і заагавання. Неабходна разбіць увесь кошт на пэўную колькасць месяцаў (у залежнасці ад вашых магчымасцяў) і адкладаць патрэбную суму. Замест гэтага многія звяртаюцца да крэдытаў. Аднак яны дакладна не пра эканомію.

Але ёсць і непрадбачаныя пакупкі, напрыклад, зламаўся халадзільнік, які рамонт не падлягае. Для форс-мажораў павінна быць сума ў рэзерве, якую неабходна загадзя адкладаць.

Сяргей КУРКАЧ.